

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

ГЕНДЕРНИЙ АУДИТ ВНЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК ТА ЧОЛОВІКІВ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ

Голованова Т.П., *к.пед.н., доц.*

(*Запорізький національний університет*)

Організація просвітницької роботи та інтеграція гендерних підходів в освіту закріплена сьогодні за Центрами гендерної освіти. Першим найважливішим заходом Центру гендерної освіти цього етапу стало участь у роботі науково-практичного семінару «Гендерний аудит ВНЗ та уніфікація діяльності ЦГО». Перша стадія – зустріч з керівництвом факультету, проректором з науки, розробка програми семінару. Була створена робоча група з організації та проведення гендерного аудиту. Робота була розпочата зі створення наказу по університету з подальшим розвитком даної ініціативи. Цей наказ виявився побудованим як система роботи. Кожен пункт цього наказу - вказівка структури університету та відповідальної особи за напрямок роботи.

За короткий проміжок часу були вирішені завдання: роздрукування анкет, проведення бесід з лідерами студентського самоврядування, первинних професійних спілок студентів і викладачів, заступників деканів з виховної роботи, зустрічей з проректорами, співбесід з представниками навчального відділу та відділу кадрів. Кожен, хто брав участь у проведенні роботи, по суті, виконував просвітницьку функцію гендерного аудиту.

Як було сказано вище, організатори використовували поетапний підхід. *Перший крок* нашої роботи полягав у підготовці наказу. Паралельно здійснювався процес взаємодії з Сумським державним університетом, де розташовується координаційний центр мережи центрів гендерної освіти та учасниками семінару. Оголошення про проведення семінару було розміщено в групі учасників мережи, а також на сайті Центру гендерної освіти ЗНУ. У телефонному режимі були запрошені викладачі, які брали участь у «Гендерному форумі-2014» в Запорізькому національному університеті.

Друга стадія - робота зі студентами, які здійснювали анкетування. Збір даних здійснювався під керівництвом голови Студентської ради Запорізького національного університету Лебедевої Ольги та заступника голови первинної профспілкової організації Запорізького національного університету по роботі зі студентами Дудник Юлією. Обробка та аналіз даних проведень керівником

Центру незалежних соціологічних досліджень Кузьмичовою Надією. Дані особи з'явилися координаторами роботи по збору даних і обробці результатів. Як показав результат роботи, саме координатори виступають головною «сполучною ланкою» між центром і групою організаторів аудиту, забезпечуючи його чітке проведення. На початку аудиту, всі члени, які брали участь в опитуванні, були зібрані разом для обговорення проведення аудиту. На жаль, нам не вдалося сформувати «ядро» команди, яке могло б чітко організувати проведення анкетування. Для подальшої роботи необхідно проводити тренінги за вмінням членів команди в найкоротші терміни налагоджувати взаємодію та спільну роботу.

Паралельно на цій стадії проводилися тренінгові вправи з лідерами профспілкових організацій з основ теорії гендеру, принципах гендерної рівності, потреби керуватися ними в усіх сферах життєдіяльності. На цій стадії відбувалася робота з учасниками опитування з роз'яснення гендерної чутливості.

Третя стадія - дослідження кейс-стаді з мірою укоріненості гендерних стереотипів та специфікою їх відтворення, у повсякденних та професійних практиках представників університетської громади.

Для реалізації ГА у Запорізькому національному університеті використовувався інструментарій (анкета для масового опитування та анкета для кафедри), розроблений фахівцями соціологічної лабораторії Сумського державного університету.

В цілому опитано 333 особи, з них 184 студенти денного відділення 13 факультетів ЗНУ та 149 осіб є викладачами й адміністративними співробітниками вишу. Окрім цього 32 кафедри з 54 заповнили індивідуальні форми, питання яких стосувались кількісних показників представленості/задіяності чоловіків та жінок на різних видах робіт та у різних статусах.

Питання забезпечення рівними можливостями чоловіків та жінок визначають як важливе 44% опитаних представників ЗНУ. При цьому значний внесок у такий достатньо високий показник роблять саме жінки, адже для них рівень важливості питання підіймається до 55%, в той час як лише кожен п'ятий чоловік має аналогічну думку. Перспективи роботи ми бачимо у продовженні участі у діяльності Всеукраїнської мережі осередків гендерної освіти вищих навчальних закладів. Для просування ідеї гендерного аудиту необхідна активна участь співробітників, викладачів, студентів на всіх етапах аудиту. Тому необхідно розробити механізми, які зможуть забезпечити підтримку такої участі.